

DOI <https://doi.org/10.32405/978-966-97763-9-6-2021-54-55>

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ В УКРАЇНІ ТА ЛАТВІЇ

Наталія Арістова, д.пед.н., проф.

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Після запровадження заходів щодо запобігання розповсюдженню коронавірусу і викладачі, і студенти в усьому світі зіткнулися з низкою проблем, пов'язаних із переходом освітнього процесу в дистанційний формат. Науковцями відділу міжнародних зв'язків та наукової співпраці й відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України було проведено дослідження, спрямоване на виявлення ставлення латвійських та українських студентів щодо трансформації традиційного (очного) освітнього процесу в закладах вищої освіти, спричиненого пандемією Covid-19. 207 студентів із України та Латвії взяли участь в онлайн-опитуванні, яке проводилося протягом жовтня-грудня 2020 року. Опитувальник, який містив п'ять запитань, було розроблено українською та латишською мовами.

Проведене дослідження доводить, що проблеми, з якими зіткнулися українські та латвійські студенти після закриття університетів, були приблизно однаковими. Так, у своїх відповідях студенти з обох країн вказували на надмірне навчальне навантаження; проблеми доступу до високошвидкісного Інтернету; недостатній рівень власної цифрової компетентності; неможливість живого спілкування з однокурсниками; використання різних освітніх платформ для роботи; відсутність належного технічного обладнання для дистанційного навчання; відтермінованість зворотного зв'язку, який надається викладачами університету; стрес, пов'язаний із навчанням, а також поява певних проблем зі здоров'ям. Отримані результати дають змогу стверджувати, що оцінюючи зміни, які відбулися в сфері вищої освіти в обох країнах одразу після переведення освітнього процесу в дистанційний формат, студенти були не дуже задоволені якістю освітніх послуг, котрі їм надавалися. Проте, визнаючи складність ситуації, у своїх коментарях як українські, так і латвійські студенти зазначили, що це, передусім, пов'язано з надзвичайними умовами, у яких опинилися всі учасники освітнього процесу. Варто також зауважити, що незважаючи на

негативні проблеми, з якими зіткнулися студенти в обох країнах, відбулися певні позитивні зміни, а саме: можливість підвищити рівень цифрової компетентності; відкритий доступ до відео-лекцій, розроблених викладачами в різних країнах; збільшення часу, проведеного в колі родини; можливість покращити навички розподілу бюджету часу та безпечного користування Інтернетом тощо.

У загальному висновку зазначаємо: і українські, і латвійські студенти висловили надію продовжити навчання й спілкування з однокурсниками та викладачами в аудиторіях, хоча абсолютно зрозумілим є той факт, що дистанційний формат організації освітнього процесу в університетах – це формат майбутнього.

Ключові слова: студенти; заклад вищої освіти; пандемія Covid-19; Латвія; Україна.

ПЕРЕДУМОВИ ТА ЧИННИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

Микола Головка, к.пед.н., ст.наук.сп.,

Світлана Головка, к.іст.н., доц.

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Метою дослідження є висвітлення організаційно-методичних особливостей реалізації дистанційного навчання в закладах загальної середньої освіти в мовах карантинних обмежень. Під час пандемії коронавірусної інфекції освітня галузь зазнала чи не найсуттєвіших змін у порівнянні з іншими сферами суспільного та соціо-економічного життя. З огляду на карантинні обмеження суб'єкти освітнього процесу були змушені принципово змінити традиційні способи та інструменти комунікацій. Відтак одним із провідних трендів загальної середньої освіти в Україні стає дистанційне навчання.

Осними напрямками реалізації дистанційного навчання в закладах загальної середньої освіти можна виокремити такі.